

Цивільне право і цивільний процес

УДК 342.9:004.8(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13235414>

Штучний інтелект і правовий захист в Україні : проблеми та перспективи розвитку

Дацюк Тетяна Кузьмівна

кандидат історичних наук, доцент, кафедра соціально-гуманітарних та загальноправових дисциплін, Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кривий Ріг, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-1708-076X>

Гігін Олексій Вікторович

викладач кафедри соціально-гуманітарних та загальноправових дисциплін, Криворізький навчально-науковий інститут, факультет №1, Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кривий Ріг, Україна, <https://orcid.org/0009-0005-6578-4947>

Басва Лілія Вікторівна

кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного та трудового права Національного університету «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя Україна, <https://orcid.org/0000-0001-8161-9005>

Прийнято: 30.06.2024 | Опубліковано: 25.07.2024

Анотація: Метою дослідження є аналіз поточних підходів та напрямків розвитку правового захисту штучного інтелекту в Україні. Особлива увага приділяється розгляду інноваційних рішень у сфері регуляції та законодавства, а також визначенню етичних та безпекових аспектів, пов'язаних із використанням штучного інтелекту. У роботі використано такі загальнонаукові методи, як

аналіз, синтез, дедукція, конкретизація, узагальнення. У даному дослідженні були розглянуті поточні підходи та напрямки розвитку правового захисту штучного інтелекту в Україні. Результати дослідження показали, що правовий захист штучного інтелекту в Україні перебуває на етапі становлення. Українське законодавство починає враховувати специфіку інноваційних технологій, проте існує потреба у подальшому вдосконаленні нормативно-правової бази. Виявлено, що українські законодавці активно переймають досвід Європейського Союзу та інших країн у сфері регулювання штучного інтелекту. Крім того, дослідження показало, що етичні аспекти, такі як відповідальність та прозорість алгоритмів, поки що недостатньо регульовані. Безпекові питання, зокрема захист даних та кібербезпека, залишаються викликом для законодавців та технологічних компаній. На основі проведеного дослідження можна зробити кілька важливих висновків. Необхідно продовжити розробку та вдосконалення правових механізмів захисту штучного інтелекту в Україні, враховуючи міжнародний досвід. Також, варто зосередитися на етичних аспектах використання штучного інтелекту, забезпечуючи відповідальність та прозорість алгоритмів. Слід звернути особливу увагу на безпекові питання, розробляючи ефективні механізми захисту даних та забезпечення кібербезпеки. Таким чином, комплексний підхід до регуляції та розвитку штучного інтелекту сприятиме його безпечному та етичному використанню в Україні.

Ключові слова: інновації, регуляція, етика, законодавство, безпека.

Artificial Intelligence and Legal Protection in Ukraine: Problems and Prospects for Development

Tetiana Datsiuk

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Associate Professor,
Department of Social Humanities and Legal Disciplines, Donetsk State University of
Internal Affairs, Kryvy Rih, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-1708-076X>

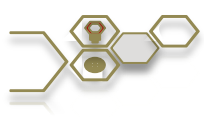
Oleksiy Gigin

Teacher, Department of Humanities and Social and General Legal Disciplines,
Faculty No. 1, Kryvyi Rih Educational and Scientific Institute, Donetsk State
University of Internal Affairs, Kryvyi Rih, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0005-6578-4947>

Liliia Baieva

Candidate of Sciences in Law, Associate Professor, Department of
Constitutional, Administrative and Labor Law, National University Zaporizhzhya
Polytechnic, Zaporizhzhya, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-8161-9005>

Abstract: The purpose of the study is to analyze the current approaches and directions of development of legal protection of artificial intelligence in Ukraine. Special attention is paid to the consideration of innovative solutions in the field of regulation and legislation, as well as to the definition of ethical and security aspects related to the use of artificial intelligence. The work uses such general scientific methods as analysis, synthesis, deduction, concretization, and generalization. In this study, current approaches and directions of development of legal protection of artificial intelligence in Ukraine were considered. The results of the study showed that the legal protection of artificial intelligence in Ukraine is at the stage of formation. Ukrainian legislation is beginning to take into account the specifics of innovative technologies, but there is a need for further improvement of the legal framework. It was revealed that Ukrainian legislators are actively adopting the experience of the European Union and other countries in the field of artificial intelligence regulation. In addition, the study showed that ethical aspects such as accountability and transparency of algorithms are still not sufficiently regulated. Security issues, including data protection and cybersecurity, remain a challenge for lawmakers and technology companies. Several important conclusions can be drawn on the basis of the conducted research. It is

necessary to continue the development and improvement of legal mechanisms for the protection of artificial intelligence in Ukraine, taking into account international experience. Also, it is worth focusing on the ethical aspects of using artificial intelligence, ensuring accountability and transparency of algorithms. Particular attention should be paid to security issues, developing effective mechanisms for data protection and ensuring cyber security. Thus, a comprehensive approach to the regulation and development of artificial intelligence will contribute to its safe and ethical use in Ukraine.

Keywords: innovation, regulation, ethics, legislation, security.

Постановка проблеми. Штучний інтелект (ШІ) є однією з найважливіших і найшвидше прогресуючих технологій сучасності, яка має потенціал радикально змінити різні аспекти суспільного життя, економіки та державного управління. Водночас розвиток і впровадження ШІ породжує низку правових, етичних та безпекових викликів, що потребують ретельного аналізу та вироблення регуляторних рішень. В Україні, як і в багатьох інших країнах, існує необхідність створення ефективної правової бази, яка б забезпечувала захист прав і свобод громадян, стимулювала інновації та запобігала можливим зловживанням використання.

Натепер правове регулювання використання штучного інтелекту в Україні перебуває на початковому етапі розвитку. Незважаючи на певні кроки в цьому напрямку, залишається багато невирішених питань. Зокрема, відсутні чіткі правові норми, що визначають відповідальність за дії штучного інтелекту, регулюють захист персональних даних та забезпечують прозорість і підзвітність алгоритмів. Крім того, необхідно враховувати етичні аспекти використання ШІ, включаючи питання справедливості, недискримінації та захисту від потенційних загроз для суспільної безпеки. Ця проблема є актуальною не лише для України, але й для міжнародного співтовариства, яке активно працює над розробкою глобальних стандартів та рекомендацій щодо регулювання штучного інтелекту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значна кількість дослідників вивчали поточні підходи та напрямки розвитку штучного інтелекту і правового захисту в Україні. Зокрема, О. Гуменний розглядає вплив новітніх технологій на освітній процес, підкреслюючи роль штучного інтелекту (ШІ) у формуванні інноваційних підходів до навчання. Автор акцентує увагу на інтеграції ШІ у віртуальну реальність, що відкриває нові можливості для професійної освіти [1]. До прикладу, М. Зацерківна і В. Халіманенко аналізують перспективи використання ШІ в освітньому процесі та виклики, що з цим пов'язані. Вони акцентують на необхідності адаптації освітніх технологій до швидкого розвитку інформатизації [2]. О. Зубенко досліджує застосування ШІ у вивченні мов, зокрема через мовні додатки та системи автоматизованого перекладу, які сприяють підвищенню ефективності навчання [3]. А. Кільченко розглядає вплив ШІ на науково-педагогічну діяльність, акцентуючи на потенціалі технологій для покращення якості освіти та досліджень [4]. О. Косілова, Х. Солодовнікова обговорюють проблеми, що виникають при взаємодії прав і свобод особи з розвитком ШІ, зокрема з точки зору конфіденційності і захисту прав людини [5]. Ю. Кривицький досліджує, як ШІ може сприяти правовій реформі, зокрема в аспектах автоматизації правових процесів і судочинства [6]. О. Кузьменко, В. Чорна, С. Островський аналізують основні аспекти правового регулювання ШІ в Україні, акцентуючи на необхідності створення чітких правових норм [7]. О. Куракін, О. Скрябін досліджують специфіку правового регулювання ШІ в Україні, зокрема правові виклики і пропозиції для покращення законодавства [8]. М. Мар'єнко, В. Коваленко розглядають роль ШІ в розвитку відкритої науки та освіти, підкреслюючи важливість інтеграції нових технологій для підтримки наукових досліджень і навчального процесу [9]. Ю. Муравська, Т. Сліпченко аналізують існуючі підходи до правового регулювання ШІ як в Україні, так і за кордоном, акцентуючи на потребі узгодження національного законодавства з міжнародними стандартами [10].

Таким чином, аналіз останніх досліджень показує, що дослідники зосереджують увагу на різних аспектах впровадження та регулювання штучного

інтелекту в Україні, підкреслюючи необхідність створення ефективної правової бази та інтеграції новітніх технологій у різні сфери життя.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на зростаючу увагу до питань регулювання штучного інтелекту в Україні, залишаються невирішеними кілька ключових аспектів, які потребують додаткового аналізу та правового врегулювання. Відсутня чітка нормативно-правова база, яка б визначала відповідальність за дії штучного інтелекту. У сучасних умовах швидкого розвитку технологій важливо встановити, хто несе відповідальність за наслідки використання алгоритмів - розробник, користувач чи сама система.

Питання захисту персональних даних залишається однією з найважливіших проблем, оскільки алгоритми штучного інтелекту часто працюють з великими обсягами особистої інформації. Необхідно розробити механізми, що забезпечують збереження конфіденційності та захист від несанкціонованого доступу до даних. Етичні аспекти використання штучного інтелекту також потребують глибшого розгляду. Існує необхідність у встановленні стандартів, що забезпечують справедливість, недискримінацію та прозорість у прийнятті рішень алгоритмами. Питання алгоритмічної упередженості та можливих дискримінаційних практик вимагають розробки відповідних регуляторних заходів. Безпекові виклики, пов'язані з використанням ШІ, ще не отримали достатньої уваги з боку законодавців. Ризики кіберзагроз, можливих атак на системи штучного інтелекту та витоку даних потребують створення ефективних механізмів захисту та реагування. Також важливо враховувати міжнародний досвід у регулюванні штучного інтелекту, адаптуючи його до українського контексту. Відсутність систематизованого підходу до впровадження найкращих світових практик може призвести до затримок у розвитку правової бази та впровадження технологій в Україні.

Ці аспекти формують комплекс невирішених питань, які потребують уваги з боку науковців, законодавців та практиків для створення ефективної та сучасної системи правового захисту штучного інтелекту в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є всебічний аналіз існуючих підходів до правового регулювання штучного інтелекту в Україні з акцентом на виявлення та вирішення ключових проблем, що виникають у цій сфері.

Відповідно до мети, цілями є:

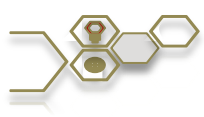
1. Оцінка актуального стану правового регулювання штучного інтелекту в Україні.
2. Виявлення основних проблем і прогалин у правовому регулюванні.
3. Розробка рекомендацій для вдосконалення правової регуляції.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні питання правового регулювання штучного інтелекту набуває все більшої актуальності через швидкий розвиток технологій та їхній вплив на різні сфери життя. Штучний інтелект є потужним інструментом, який впливає на економіку, соціальну сферу та навіть на сферу правосуддя. Виклики, що постають перед правовою системою, включають необхідність адаптації законодавства до нових реалій, що стосуються технологій штучного інтелекту, забезпечення захисту прав громадян, а також вирішення питань, що стосуються етики та відповідальності [1].

Наразі в Україні відсутнє спеціалізоване законодавство, яке б повністю регулювало використання штучного інтелекту. Основні нормативні акти, що охоплюють цю тему, охоплюють кілька областей [8]:

1. Захист персональних даних. Закон України «Про захист персональних даних» передбачає правила обробки особистої інформації. З огляду на те, що штучний інтелект часто використовує великі обсяги даних, важливо забезпечити їх захист та відповідність нормам цього закону. Впровадження правил для обробки даних, таких як анонімізація і шифрування, є критично важливим.

2. Авторське право та інтелектуальна власність. Впровадження ШІ може порушити питання про авторські права на результати роботи алгоритмів, а також про те, як захищати права на інтелектуальну власність у контексті створення нових технологій. В Україні існують норми про авторське право та

інтелектуальну власність, але може виникнути потреба в уточненні їхнього застосування до результатів роботи ШІ.

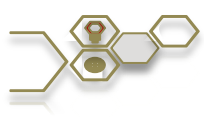
3. Цивільне і адміністративне право. Питання відповідальності за шкоду, спричинену діяльністю систем ШІ, потребують чіткого правового регулювання. Це включає не тільки безпосередню шкоду, а й питання про відповідальність за недоліки у системах ШІ або за упереджені рішення, що можуть бути прийняті на основі їхньої діяльності.

Етика використання ШІ є критично важливою для забезпечення справедливості і запобігання дискримінації. Проблеми упередженості можуть виникати через неадекватні дані, на основі яких навчаються алгоритми ШІ, або через неетичні рішення, прийняті автоматизованими системами. В Україні необхідно розробити та впровадити норми, що забезпечать етичність застосування ШІ, включаючи вимоги до прозорості алгоритмів і можливості їхнього аудитування [2].

Визначення відповідальності за шкоду, спричинену системами ШІ, є складним завданням. В Україні існуючі норми цивільного права можуть бути адаптовані для врахування особливостей технологій ШІ. Це може включати розробку нових типів договорів і правових механізмів для визначення відповідальності розробників і користувачів ШІ [1].

Україна може скористатися міжнародним досвідом у галузі регулювання ШІ. Європейський Союз активно працює над створенням регуляторних актів для ШІ, таких як «Закон про штучний інтелект» (AI Act), який передбачає створення єдиного правового середовища для застосування ШІ в межах ЄС. В Україні може бути корисно вивчити ці ініціативи і адаптувати їх відповідно до національних умов та потреб [6].

Один з ключових напрямків розвитку правового регулювання ШІ в Україні полягає в створенні спеціалізованого законодавства, яке буде враховувати всі аспекти використання ШІ. Це може включати розробку законів, що забезпечать захист прав громадян, підтримку інновацій і забезпечення етичного використання технологій. Сприятлива правова база дозволить Україні

інтегруватися в глобальний ринок технологій і стати активним гравцем на міжнародній арені [7].

Важливо також акцентувати увагу на необхідності навчання правників та інших фахівців у галузі права для роботи з новими технологіями. Це включає організацію спеціалізованих курсів та семінарів, які дозволять краще зрозуміти специфіку ІІІ і його правові аспекти. Загалом, правовий захист у сфері ІІІ в Україні потребує комплексного підходу, що включає розвиток нових нормативних актів, адаптацію існуючих законів, а також активну міжнародну співпрацю та навчання фахівців.

Штучний інтелект має значний вплив на ринок праці, зокрема через автоматизацію рутинних завдань та зміни в професійних вимогах. Це створює потребу в адаптації трудового законодавства до нових реалій. В Україні вже існує потреба в розробці політик, які б враховували ефекти автоматизації, зокрема в питаннях перекваліфікації працівників, гарантування нових робочих місць, а також забезпечення соціального захисту для тих, хто може бути вразливий до змін на ринку праці [8].

Оскільки ІІІ все більше використовується в споживчих продуктах і послугах, важливо забезпечити правовий захист користувачів. Це може включати розробку норм, що регулюють прозорість інформації про алгоритми, які впливають на споживчі рішення, а також механізми оскарження та компенсації в разі несправедливих або помилкових рішень, прийнятих системами ІІІ [3].

Роль регуляторних органів у сфері ІІІ може бути критично важливою для ефективного правового регулювання. В Україні доцільно створити спеціалізовані органи або комісії, які б займалися питаннями ІІІ, включаючи розробку стандартів, моніторинг і аудит. Також саморегуляція з боку технологічних компаній може бути важливим доповненням до офіційного регулювання. Компанії можуть розробляти етичні кодекси і стандарти для своїх продуктів, щоб забезпечити відповідність етичним і правовим вимогам [1].

Для ефективного впровадження та регулювання ШІ важливо також розвивати інфраструктуру. Це може включати підтримку наукових досліджень, створення інноваційних хабів і технопарків, а також стимулювання співпраці між академічними установами, бізнесом і державою [2].

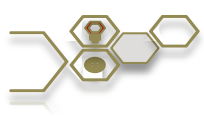
Підготовка кадрів, що розуміють як технології ШІ, так і їхні правові аспекти, є критично важливою. В Україні потрібно впроваджувати навчальні програми, що будуть готувати фахівців у галузі правового регулювання ШІ, включаючи юридичні, технічні та етичні аспекти. Це допоможе забезпечити кваліфіковане впровадження і використання ШІ в межах правового поля [4].

Участь України в міжнародних ініціативах і стандартах може сприяти гармонізації національного законодавства з міжнародними нормами. Це дозволить Україні не лише адаптуватися до глобальних тенденцій, але й активно впливати на формування міжнародних стандартів у сфері ШІ [8].

Штучний інтелект - це динамічна сфера, що швидко розвивається, тому необхідно забезпечити постійний моніторинг та адаптацію законодавства. Регулярний перегляд і оновлення правових норм, а також створення гнучких механізмів для швидкого реагування на нові виклики, є важливими для забезпечення ефективного правового захисту в умовах швидкого технологічного прогресу [1].

Таким чином, правовий захист у сфері штучного інтелекту в Україні вимагає комплексного підходу, який включає адаптацію існуючих норм, розробку нових правових актів, активну співпрацю з міжнародними партнерами, а також підготовку фахівців та розвиток інфраструктури.

В Україні важливо підтримувати розвиток інноваційних екосистем, які сприятимуть розвитку штучного інтелекту. Це включає створення сприятливого середовища для стартапів і інноваційних компаній, які працюють в галузі ШІ. Такі екосистеми можуть включати інкубатори, акселератори, фонди венчурного капіталу та програми підтримки стартапів. Підтримка таких ініціатив може допомогти залучити інвестиції, сприяти інноваціям і стимулювати розвиток нових технологій [8].

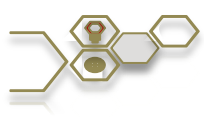

Дослідження і розробки в галузі ШІ часто стикаються з правовими викликами, такими як патентування нових технологій або захист інтелектуальної власності. Україні необхідно адаптувати правове середовище, щоб підтримувати інновації, спрощувати процеси патентування і захисту авторських прав, а також забезпечити захист прав дослідників і розробників. Це може включати впровадження спеціальних норм для комерціалізації наукових розробок і забезпечення правового захисту інновацій [9].

Для забезпечення якості та безпеки технологій ШІ необхідно розробити стандарти і сертифікації, що регулюють їхню розробку і використання. В Україні можуть бути створені національні стандарти для оцінки ефективності і безпеки систем ШІ, а також сертифікаційні програми, що підтверджують відповідність технологій певним вимогам. Це допоможе забезпечити довіру до технологій ШІ та сприятиме їхньому більш широкому впровадженню [6].

Розвиток штучного інтелекту потребує вдосконалення правових механізмів, що регулюють використання цифрових технологій у правозастосуванні та судочинстві. Як зазначають Тимчишин А., комп'ютерна судова симуляція злочинів може бути корисним інструментом для цифрової криміналістики, однак її ефективність залежить від наявності відповідного правового регулювання [15]. Крім того, як вказує Тимчишин А., міжнародний досвід демонструє, що використання спеціальних знань у сфері розслідувань підробок є критично важливим для адаптації правової системи до сучасних технологічних викликів. Це підтверджує необхідність розширення нормативно-правової бази України у сфері регулювання штучного інтелекту, особливо в аспектах прозорості алгоритмів, цифрових доказів та кібербезпеки [17].

Оскільки технології ШІ часто використовуються в глобальному контексті, виникають питання правового захисту в разі міжнародних суперечок. Україні важливо розробити механізми для вирішення таких суперечок, які можуть виникати через порушення прав на інтелектуальну власність, конкуренцію або регуляторні вимоги. Це може включати укладання міжнародних угод і співпрацю

з міжнародними організаціями для забезпечення справедливого і ефективного розгляду таких суперечок [7].

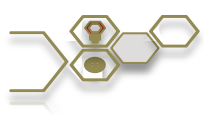
Залучення громадськості до обговорення і формування політик у сфері ШІ може бути важливим для забезпечення прозорості і довіри. В Україні можуть бути організовані публічні консультації, семінари і громадські обговорення, які дозволять людям висловлювати свої побоювання, інтереси і ідеї щодо використання ШІ. Це допоможе врахувати різні точки зору і забезпечити, щоб правове регулювання відповідав потребам суспільства [8].

Штучний інтелект також має екологічний вплив, зокрема через енергоспоживання великих обчислювальних потужностей. Україні слід враховувати ці аспекти при розробці правових норм для регулювання використання штучного інтелекту. Це може включати вимоги до енергоефективності технологій, стандарти для зменшення викидів вуглецю та підтримку екологічно чистих рішень в сфері ШІ [2].

Таким чином, правовий захист у сфері штучного інтелекту в Україні потребує всебічного підходу, що охоплює підтримку інновацій, адаптацію правового середовища, розробку стандартів і сертифікацій, а також врахування екологічних і суспільних аспектів. Це допоможе забезпечити ефективне і відповідальне використання технологій штучного інтелекту в Україні.

Штучний інтелект активно впроваджується у фінансовий сектор, зокрема в банківській сфері для автоматизації процесів, аналізу кредитних ризиків і управління інвестиціями. В Україні необхідно розробити специфічні норми і правила для регулювання використання ШІ у фінансових установах. Це включає створення стандартів для автоматизованих фінансових консультацій, моніторинг і забезпечення відповідності законодавству щодо боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму. Важливо також забезпечити прозорість алгоритмів, що використовуються для кредитування і інвестицій, щоб уникнути дискримінації та забезпечити справедливість у прийнятті фінансових рішень [8].

Штучний інтелект також має великий потенціал у медичній сфері, включаючи діагностику захворювань, розробку персоналізованих методів

лікування та управління медичними даними. В Україні важливо розробити правові норми, що регулюють використання ШІ в медицині, щоб забезпечити безпеку пацієнтів та конфіденційність медичної інформації. Це може включати вимоги до валідації медичних алгоритмів, регулювання електронних медичних записів і забезпечення відповідності нормам захисту персональних даних. Крім того, слід забезпечити, щоб медичні рішення, прийняті на основі ШІ, були підлягали людському нагляду та перевірці [12].

Штучний інтелект також знаходить застосування у правосудді, зокрема для аналізу юридичних документів, прогнозування результатів справ і автоматизації процесу прийняття рішень. В Україні важливо розробити чіткі правила для використання ШІ у правосудді, щоб забезпечити справедливість і точність судових процесів. Це може включати вимоги до прозорості алгоритмів, використаних для аналізу і прогнозування, а також забезпечення можливості оскарження рішень, прийнятих на основі автоматизованих систем [11].

Штучний інтелект часто використовує дані, що збираються з різних країн, що створює проблеми для правового регулювання даних у міжнародному контексті. Україні слід звернути увагу на законодавчі ініціативи, що стосуються транскордонного обміну даними, включаючи вимоги до захисту даних і конфіденційності. Це може включати інтеграцію з міжнародними стандартами, такими як GDPR (Загальний регламент захисту даних ЄС), щоб забезпечити відповідність нормам щодо обробки і захисту даних на глобальному рівні [14].

Ще одним аспектом є права інтелектуальної власності на самі ШІ-рішення. В Україні слід розглянути питання патентування інноваційних технологій, що використовують ШІ, і визначити, як захищати авторські права на створені алгоритми і моделі. Це також включає вирішення питань щодо патентоспроможності ШІ-рішень і забезпечення правової захищеності для розробників і компаній, які створюють нові технології [13].

Штучний інтелект впливає на соціальні відносини, змінюючи способи взаємодії людей і технологій. Це може включати зміни в способах комунікації, соціальні мережі, а також в освіті та навчанні. Україні слід звернути увагу на ці

зміни і розробити політики, які б забезпечували етичне і правове регулювання нових форм взаємодії, щоб уникнути негативних соціальних наслідків, таких як зменшення соціальної взаємодії або залежність від технологій [16].

Таким чином, правове регулювання в сфері ШІ в Україні має охоплювати широкий спектр аспектів, включаючи фінансовий сектор, медицину, правосуддя, транскордонний обмін даними, права інтелектуальної власності і соціальні відносини. Це допоможе забезпечити всебічний підхід до впровадження і використання технологій ШІ в різних сферах життя.

Висновки. Існуюча правова база виявилася недостатньою для адекватного регулювання швидкого розвитку технологій штучного інтелекту. Відсутність чітких норм щодо відповідальності за дії ШІ, захисту персональних даних та етичних стандартів створює правові прогалини, які потребують заповнення. Важливо також враховувати міжнародний досвід у розробці правових норм для ШІ. Аналіз кращих практик з інших країн може допомогти Україні створити ефективну нормативно-правову базу, яка забезпечить захист прав громадян і стимулюватиме інноваційний розвиток. Адаптація міжнародних стандартів сприятиме інтеграції України в глобальний правовий контекст і допоможе уникнути потенційних проблем.

Крім того, необхідно зосередитися на етичних та безпекових аспектах використання штучного інтелекту. Це включає забезпечення справедливості та прозорості алгоритмів, захист даних від несанкціонованого доступу та створення ефективних механізмів для реагування на кіберзагрози. Дотримання цих аспектів є критично важливим для розвитку технологій в Україні з урахуванням етичних і безпекових стандартів.

Таким чином, для успішного регулювання сфери штучного інтелекту в Україні необхідно розвивати правову базу, адаптувати міжнародні практики та забезпечити належний рівень етики і безпеки.

Список використаних джерел

1. Гуменний О. Технології віртуальної реальності та штучного інтелекту в освіті. *Інноваційна професійна освіта*. 2022. №1(2). С. 73-77. URL: <https://doi.org/10.32835/2786-619x.2022.2.73-77> (дата звернення: 31.04.2024).
2. Зацерківна М., Халіманенко В. Роль штучного інтелекту в інформатизації освіти: перспективи та виклики. *Інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2023. №6(2). С. 274-283. URL: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.6.2.2023.293592> (дата звернення: 31.04.2024).
3. Зубенко О. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. №27. С. 80-85. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2019.10.10> (дата звернення: 31.04.2024).
4. Кільченко А. Роль технологій штучного інтелекту у науково-педагогічній діяльності освітніх закладів. *Електронний збірник наукових праць ЗОІППО*. 2023. №3(55). С. 1-8. URL: https://lib.iitta.gov.ua/737700/1/Кільченко%20А.В._тези_Запоріжжя.pdf (дата звернення: 31.04.2024).
5. Косілова О., Солодовнікова Х. Права і свободи людини і громадянина V.S. Штучний інтелект: проблемні аспекти. *Інформація і право*. 2020. №4(35). С. 56-66. URL: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2020.4\(35\).221218](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2020.4(35).221218) (дата звернення: 31.04.2024).
6. Кривицький Ю. Штучний інтелект як інструмент правової реформи: потенціал, тенденції та перспективи. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2021. №2(119). С. 90-101. URL: <https://elar.naiau.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/4457d963-8411-4aec-b0c7-48489527e68e/content> (дата звернення: 31.04.2024).
7. Кузьменко О. В., Чорна В. Г., Островський С. О. Правове регулювання запровадження та використання штучного інтелекту. *Київський*

часопис права. 2024. №1. С. 173-177. URL: <https://doi.org/10.32782/klj/2024.1.23> (дата звернення: 31.04.2024).

8. Куракін О., Скрябін О. Особливості правового регулювання використання штучного інтелекту в Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2023. №36. С. 36-42. URL: <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2023-36-04> (дата звернення: 31.04.2024).

9. Мар'єнко М., Коваленко В. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. *Фізико-математична освіта*. 2023. №1. С. 48-53. URL: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2023-038-1-007> (дата звернення: 31.04.2024).

10. Муравська Ю., Сліпченко Т. Правове регулювання штучного інтелекту в Україні та світі. *Актуальні проблеми правознавства*. 2024. №1. С. 188-195. URL: <https://doi.org/10.35774/app2024.01.188> (дата звернення: 31.04.2024).

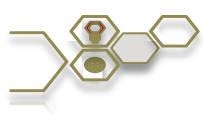
11. Розлущка Г., Гайович Є., Назаров В. Штучний інтелект як інноваційний дидактичний засіб. *Інноваційна педагогіка*. 2023. №63. С. 203-206.

12. Сисоєва С., Осадча К. Стан, технології та перспективи дистанційного навчання у вищій освіті України. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. №2. С. 271-284.

13. Слупська Я., Шкурєнко О. Застосування віртуальної реальності (VR) у освіті. *«Молодий вчений»*. 2022. №9(109). С. 82-88. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/download/5570/5453/> (дата звернення: 31.04.2024).

14. Тимошенко Є. Правова природа штучного інтелекту: перспективи і проблеми. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №4. С. 424-425. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2023/104.pdf (дата звернення: 31.04.2024).

15. Тимчишин, А. М. Міжнародний досвід використання спеціальних знань у розслідуванні фальшивомонетництва. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2023. 61, 1–26. <https://doi.org/10.15330/apiclu.61.1.26-1.39> (дата звернення: 31.04.2024).

16. Хміль Н., Галицька-Дідух Т., Ван Ц. Використання віртуальної та доповненої реальності в українській освіті. *Академічні візії*. 2023. №22. С. 1-10. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/505> (дата звернення: 31.04.2024).
17. Tymchyshyn, A., Zvonarov, O., Mokhonko, O., Postryhan, V., & Popovych, O. Application of the method of computer forensic simulation of crimes in the course of an armed conflict. *Cuestiones Políticas*. 2022. 40(75). <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.22> (дата звернення: 31.04.2024).